

Nyhetsbrev nr. 34, november 2015

Nye ansikter i NNEs planleggingsgruppe

Ekstern lektor ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, ph.d. Krista Stinne Greve Rasmussen, har tiltrådt gruppen. Hun erstatter professor Johnny Kondrup, som har sittet i planleggingsgruppen siden NNEs begynnelse i 1995 og som var med på å stifte nettverket.

Hovedredaktøren for utgaven *Anders Chydenius samlede skrifter*, Maren Jonasson, er også nytt medlem i NNEs planleggingsgruppe. Hun etterfølger Carola Herberts, som er redaktør ved Zacharias Topelius Skrifter og som har sittet i planleggingsgruppen siden 2012.

Vi vil gjerne benytte leiligheten til å ønske de to nye medlemmer velkommen og sende de to avtroppende en varm takk for deres innsats.

Planleggingsgruppen

Neste konferanse

Neste konferanse holdes i Finland 6.–8. oktober 2017. Sett av datoen!

Planleggingsgruppen

NNES 11, *Filologi og sensur*

Bind 11 av NNEs skriftserie har fått tittelen *Filologi og sensur* og inneholder artikler fra konferansen i Oslo i 2013. Boka gis ut på Novus forlag og forventes å komme i salg i desember i år. Den er redigert av Christian Janss, Stine Brenna Taugbøl og undertegnede.

Boka kan bestilles her: [http://novus.mamutweb.com/Shop/Product/B%C3%B8-Hilde-et-al-\(red\)-Filologi-og-sensur/102775](http://novus.mamutweb.com/Shop/Product/B%C3%B8-Hilde-et-al-(red)-Filologi-og-sensur/102775)

Hilde Bøe

Henrik Ibsens skrifter

Versjon 1.1 ble publisert 26. juni 2015. Den nye versjonen inneholder 22 nyoppdagede brev fra biblioteker, arkiver, museer og private samlere. Flere versjoner av dikt er lagt ut. Det gjelder separate førstetrykk av dikt fra diktsamlinger. For alle dikt finnes nå visningsalternativ med metrikk og rimskjema.

Den nye versjonen kan beskues på <http://ibsen.uio.no/>

Stine Brenna Taugbøl

DHN2016 – Digital Humaniora Norden

15.–17. mars 2016 arrangeres DHN2016 ved Universitetet i Oslo og på Nasjonalbibliotekets avdeling i Oslo. DHN (Digital Humaniora Norden) er en "associated organisation" til European Association for Digital Humanities (EADH) som ble stiftet våren 2015. Organisasjonen dekker forskning og arbeid i digital humaniora generelt, og dette vil også omfatte digitalt arbeid i prosjekter som vi normalt ville tatt opp i NNE. I forbindelse med konferansen i mars vil det også bli avholdt det første normale årsmøtet (generalforsamling).

Fristen for å melde inn forslag til bidrag (papers, panels og posters) er nå satt til 30. november i år. Mer informasjon finnes på organisasjonens nettsider: <http://dig-hum-nord.eu/>

Dette burde være en god mulighet for NNE-medlemmer til å presentere arbeid med digitale edisjoner også utenfor edisjonsfilologenes krets!

Espen S. Ore

Nytt från Svenska Vitterhetssamfundet

Första medlemsboken för 2015 utom i september, nämligen det första häftet av två med kommentar till Adolph Törneros *Brev och dagboksanteckningar*. Andra häftet förväntas utkomma vid årsskiftet. Båda kommentarhäftena är utarbetade av Torkel Stålmarch, som dessvärre avled strax efter att första kommentardelen kommit från tryckeriet. Idéhistorikern Bo Lindberg har också lämnat bidrag till kommentaren.

Vidare kommer vi att göra ett nytryck av Fredrika Bremers *Grannarne*, i mjukband och med Carina och Lars Burman som utgivare, som nu är helt slutsåld. En pocketutgåva av Johan Svedjedals utgåva av C.J.L. Almqvists *Det går an* (1839) (Samlade Verk 22) kommer också att göras, eftersom en inbundna utgåvan från 2011 snart är slut.

Och så kommer en utgåva med Selma Lagerlöfs *Tal*, med undertecknad och Ilaria Tedde som utgivare och med en inledning av Brigitte Mral, professor i retorik, förhoppningsvis att kunna tryckas snart.

Petra Söderlund

Grundtvigs Værker

Den 30. oktober 2015 blev version 1.7 offentliggjort med 19 nye titler. Blandt disse findes:

- [Saga. Nytaarsgave for 1811](#) (1812)
- [Hvem er den falske Prophet?](#) (1814)
- [Om det Philosophiske Aarhundrede](#) (1816) (fra *Danne-Virke I*)
- [Danske Kæmpeviser](#) (1847)

Som supplement til værkoversigten har vi etableret en [genremenu](#) og opmærket de enkelte værker med genre- og emneord. Det giver en ny mulighed for at læse sig på kryds og tværs gennem forfatterskabet.

The screenshot shows the website 'www.grundtvigsværker.dk/genre'. The main navigation bar includes 'Værker', 'Registre', 'Værktøj', and 'Om GV'. A search bar is present with the text 'Søg i alt indhold'. The page content is organized into several sections:

- VÆRKER**: A sidebar menu with options for 'Kronologisk', 'Alfabetisk', and 'Genrer'.
- EMNEORD**: A sidebar menu with a list of subjects such as 'Alle emner', 'Bibelhistorie', 'Danmark', 'Dødsfald', etc.
- Værker**: A main section with a filter box for 'Alle genrer' containing three columns of genre options:
 - LYRIK**: Digte, Dialoger, Digtkredse, Digtsamlinger, Langdigte, Lejlighedsdigte, Rimkroniker, Rolledigte, Tilegnelsesdigte, Salmer, Salmesamlinger, Sange, Oversat lyrik, Rimbreve, Viser, Folkevisepasticher, Folkeviser, Selskabsviser.
 - PROSA**: Afhandlinger, Anmeldelser, Artikler, Dagbladsnotitser, Foredrag, Foredragsrækker, Lærebøger, Oversat prosa, Pamfletter, Prædikener, Prædikensamlinger, Subskriptionsindbydelser, Taler, Tekster på andre sprog.
 - ANDET**: Dramaer, Sammensatte værker, Nyttårsgaver, Tidsskrifter.
- Table of Works**: A table listing works with columns for 'Titel', 'År', and 'SJ'.

Titel	År	SJ
Villemoes	1808	80
Ved Midnat jeg sad i min enlige Vraa	1808	80
I Anledning af Hr. Rasks Fremfærd i Urstriden	1808	81

Under forberedelse til udgivelse i version 1.8 (29. april 2016), er bl.a.:

- Om Bjovulfs Drape (1817) (fra *Danne-Virke II*)
- *Politiske Betragtninger* (1831)
- *Den Danske Statskirke upartisk betragtet* (1834)

Klik ind og læs Grundtvig på: www.grundtvigsværker.dk

Klaus Nielsen

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Johannes Jørgensen: *Mit Livs Legende*

I efteråret indledtes arbejdet med en tekstkritisk udgivelse af Johannes Jørgensens selvbiografi *Mit Livs Legende* bind 1-7, der udkom i årene 1916-19 og 1928.

Johannes Jørgensen (1866-1956) er en dansk digter og kritiker, der især som redaktør af tidsskriftet *Taarnet* blev frontfigur inden for den danske symbolisme. Som trediveårig konverterede han til katolicismen og flyttede til Assisi i Italien. *Mit Livs Legende* giver et indblik i kulturlivet omkring

århundredeskiftet og skildrer bl.a. det brud med forfatterkolleger, familie og venner i Danmark, som omvendelsen til katolicismen medførte.

Den tekstkritiske udgave af *Mit Livs Legende* estimeres til 4 bind, der foruden teksten skal indeholde tekstkritiske noter, kommentarer, efterskrift, registre og kort samt en række illustrationer af samtidige kunstværker. Selvbiografien er baseret på over 800 dagbøger, som Johannes Jørgensen flittigt citerer fra, og det er hensigten, at udgaven skal indarbejde dagbøgerne i tekstkritikken og kommentarerne.

Elise Iuul og Henrik Wivel

Herman Bangs breve

Breve fra forfatteren, journalisten, oplæseren og sceneinstruktøren Herman Bang (1857-1912) er – læst i større sammenhænge – en væsentlig kilde til hans egen virksomhed og til belysning af samtidige nordiske forhold inden for hans omfattende virkefelter. I bogform findes tre udgaver (fra 1918, 1951 og 1974), som tilsammen kun udgør en meget lille del af hans breve, – og alle tre ligger i formel henseende langt fra nutidens krav til pålidelige tekstudgaver.

Med udgaven *Herman Bangs breve til Peter Nansen og til Betty Nansen* tager Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (DSL) det første skridt i retning af at forbedre dette forhold. Den fire år yngre forfatter og journalist Peter Nansen var siden 1880'ernes begyndelse en af Bangs mest fortrolige venner (ca. 500 breve til ham er bevaret), fra 1896 tillige litterær leder af Gyldendal og gift med skuespillerinden Betty Nansen, hvis kunstneriske udvikling står i stor gæld til Bangs vejledning og personinstruktion (ca. 100 breve til hende er bevaret).

Arbejdet med denne tekstkritiske udgave, der afsluttes i december 2015, vil munde ud i en digital udgave, som efter planen vil blive fulgt op af en bogudgave i 2016.

Gert Posselt

Anders Chydenius samlade skrifter

Det tredje bandet, som omspänner åren 1777–1803, har utkommit. Chydenius återvänder till politiken och deltar i riksdagen 1778–1779. Han tar tjänstefolkets och andra utsatta gruppers mänskliga rättigheter i försvar och utsätts på grund av detta för häftig korseld från sina motståndare. Efter riksdagen 1792, där han ivrigt kämpade för utvidgad religionsfrihet, lämnar Chydenius den aktiva politiken, men på ålderdomens höst flödar ännu många viktiga skrifter ur hans penna. Han utreder bl.a. möjligheten att kolonisera lappmarkerna, redogör för vilka hinder som fjättrar det finska lantbruket, skildrar potatisodlingens tidiga skeden i Österbotten och ger praktiska råd om koppymning och opiumframställning.

Skriften *Tankar om husbönders och tienstehions naturliga rätt* (1778) och de många debattinlägg som följde i dagstidningarna bildar den största tematiska helheten i volymen. För att göra debatten mera gripbar för läsaren återges även elva av motståndarnas inlägg. Den av skrifterna i band 3 som utan tvekan fick den största internationella spridningen under Chydenius livstid är *Memorial, angående religions-frihet* (1779) som översattes och trycktes i ett antal franska tidningar och tidskrifter våren 1779. Efter en svår sjukdomsattack i slutet av januari 1803 hann Chydenius ännu sammanfatta sin

livsgärning. I band 3 ges *Levnadsbeskrivning* ut i en aldrig tidigare publicerad version. Chydenius avled den 1 februari 1803, bokstavligen med fjäderpennan i handen.

I fembandsserien *Anders Chydenius samlade skrifter* utges Chydenius skriftliga kvarlåtenskap i textkritisk form med kommentarer av framstående historiker och forskare från både Finland och Sverige. Maren Jonasson och Pertti Hyttinen redigerar volymerna som utkommer på Svenska litteratursällskapets förlag. Samtliga skrifter översätts även till finska och motsvarande fem band, *Kootut teokset 1–5*, utges parallellt av Edita Publishing Ab. För mera information: <http://www.chydenius.fi/samlade>

Maren Jonasson och Pertti Hyttinen

Ludvig Holbergs Skrifter

Som meddelt i sidste nummer blev den digitale udgave af Ludvig Holbergs (1684-1754) samlede skrifter offentliggjort i august 2015 på adresserne holbergsskrifter.dk og holbergsskrifter.no.

Udgaven opdateres foreløbig en gang om måneden, og de ændringer der er foretaget i hver enkelt version dokumenteres på sitet.

Det er hensigten at udgaven i fremtiden skal administreres af en redaktionskomite med repræsentanter for de fire involverede institutioner: Universitetet i Bergen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Universitetsbiblioteket i Bergen og Det Kongelige Bibliotek i København.

Bogudgave af udvalgte Holberg-værker

På Det Danske Sprog- og Litteraturselskab er der medio 2015 igangsat et supplerende projekt, der skal resultere i en bogudgave af udvalgte værker af Ludvig Holberg i 24 bind. Denne udgave bygger på webudgaven, men præsenterer teksterne i en ortografisk moderniseret version. De moderniserede versioner vil også blive tilgængelige på nettet som del af web-udgaven.

Peter Zeeberg

«Eit dikt vert aldri ferdig» Teksthistorien til Olav H. Hauges dikt

Aasta Marie Bjorvand Bjørkøy gir ved årsskiftet ut boka «Eit dikt vert aldri ferdig» *Teksthistorien til Olav H. Hauges dikt* på Vidarforlaget.

Aasta Marie Bjorvand Bjørkøy

Forskeruddannelseskursus: Tekst og værk i filologisk og ontologisk belysning.

Ph.d.-skolen ved Det Humanistiske Fakultet, Københavns Universitet, udbyder i juni 2016 et koncentreret kursus om de filologiske og litteraturvidenskabelige nøglebegreber 'tekst' og 'værk'. Kurset har fået titlen »Bogstavets status«, fordi det er afgørende for enhver videre beskæftigelse med litteratur, hvordan bogstavet opfattes, i spektret mellem fysisk (visuel/auditiv) forekomst og udskiftelig gennemgang til en angiveligt højere, måske ligefrem åndelig mening. Formålet med kurset er at skærpe bevidstheden om den litterære analyses genstand(e) og dermed dens redskaber. Det

gælder både synkront og diakront, for begreberne har forandret sig med tiden, og ved at applicere moderne tekst- og værkforståelser på historiske dokumenter kan man komme til anakronistiske tolkninger. Nogle af de spørgsmål, der vil blive stillet på kurset, er følgende:

Hvordan eksisterer værket og teksten? Er de materielle eller ideale størrelser?

Er værkanalyse og tekstanalyse ét fedt?

Hvad vil det sige, at et værk er 'åbent', 'lukket' eller måske 'autonomt'?

Hvad findes der før teksten? Prætekst (*avant-texte*), intention, materialitet eller ingenting?

Kurset er arrangeret i samarbejde med Litteraturvetenskapliga institutionen ved Uppsala universitet og tænkes suppleret med endnu et 2-3 dages kursus om samme emne i sommeren 2017, afholdt i Uppsala. De to kursusdele kan dog uden problemer tages hver for sig.

Kurset afholdes i København og strækker sig over to dage: 15.-16. juni 2016; men det efterfølges af en frivillig master class (½ dag) den 17. juni. Der læses 500 siders relevant sekundærlitteratur forud for kurset.

Deltagelse i kurset (minimum 80 % af tiden) inkl. læsning af sekundærlitteratur giver 1,5 ECTS-point. Deltagelse i master class (med mundtlig fremlæggelse af ca. 20 minutters varighed) giver 1,8 ECTS-point. Samlet kan kurset altså give 3,3 ECTS-point.

Tilmeldingsfrist: 1. maj 2016 via link på ph.d.-skolens hjemmeside: <http://phdcourses.dk/Course/42632#.VhufQ1vovIU>

Titel og abstract til en evt. mundtlig fremlæggelse ved master class skal foreligge senest 25. maj 2016.

Kurset er efter ansøgning åbent for et antal kandidat-/masterstuderende, der efter aftale med en underviser vil kunne bruge det som basis for et selvstuderet emne. Ansøgningsfrist: 1. maj 2016.

Program:

Onsdag den 15. juni (arbejdssprog: dansk og svensk)

9.30-11: Johnny Kondrup (professor, Københavns Universitet): Den babyloniske forvirring. Tekst og værk siden nykritikken

11-12.30: Jan Rosiek (professor, Københavns Universitet): Fra værk til tekst tur-retur.

13.30-15: Jon Viklund (lektor, Uppsala universitet): Kampen om verket i modern tid. Förhandlingar om verkets gränser i offentligheten

15-16.30: Rikard Wingård (postdoc, Göteborgs universitet): Text, en begreppshistoria (workshop)

Torsdag den 16. juni (arbejdssprog: engelsk)

9.30-11: Sally Bushell (professor, Lancaster University): Place, Space and the Material Intertext in William Wordsworth's Manuscripts

11-12: Sally Bushell: Workshop on William Wordsworth's »The Matron's Tale«.

13-14.30 Klaus Müller-Wille (professor, Universität Zürich): The Limits of the Concept of Work? The Case of Hans Christian Andersen's Fairy Tales

14.30-15.30: Afsluttende samtale

Fredag den 17.

ca. 9-12: Master class med Klaus Müller-Wille

Johnny Kondrup

Nyhetsbrevet redigeres av Hilde Bøe (hildeboee@gmail.com) og Christian Janss (christian.janss@ilos.uio.no).

Frist for innsending av nyheter til neste nummer er 1. april 2016.